

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
Факультет гуманітарної та економічної освіти
Кафедра філософії, історії та соціально-гуманітарних дисциплін

СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ УКРАЇНИ І УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ
підготовки здобувачів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 014 середня освіта (за предметними спеціальностями)
за освітньо-професійною програмою середня освіта (Інформатика)
мова навчання українська

Слов'янськ – 2021 р.

Розробник: Шалашна Н.М., доцент кафедри філософії, історії та соціально-гуманітарних дисциплін; кандидат історичних наук, доцент

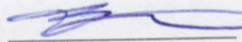
Рецензенти:

Біліченко О.Л., доктор наук із соціальних комунікацій, професор, завідувач кафедри української мови та літератури

Швидкий С.М., доктор історичних наук, доцент, проректор ДВНЗ «ДДПУ» з гуманітарної роботи

Силабус розглянуто і схвалено на засіданні кафедри філософії, історії та соціально-гуманітарних дисциплін

Протокол № 1 від «27» серпня 2021 р.

Завідувач кафедри проф. Федь В.А.

Затверджено та рекомендовано до впровадження вченою радою
Державного вищого навчального закладу

«Донбаський державний педагогічний університет»

“30” серпня 2021 р.

протокол № 1

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ УКРАЇНИ І УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Кількість кредитів	8
Рік підготовки, семестр	1-й 1-й, 2-й
Компонент освітньої програми	обов'язковий
Викладач	Шалашна Н.М., доцент кафедри філософії, історії та соціально-гуманітарних дисциплін; кандидат історичних наук, доцент
Контактна інформація	n.shalashna@gmail.com
Консультації	2 години на тиждень, кожний четвер 13.00-15.00
Анотація навчальної дисципліни	Об'єкт вивчення — історичний процес та розвиток національної культури на території сучасної української держави від давнини до сьогодення. Предметом вивчення є система взаємовпливів індивідуальних, національних та загальносвітових факторів, результатом яких є сучасний стан української державності та культури
Опис навчальної дисципліни	Метою вивчення є формування у здобувачів усвідомлення цінності захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України, здатності в процесі практичної діяльності в якості фахівця середньої освіти постійно вирішувати завдання збереження та примноження національної історичної та культурної спадщини. За результатами вивчення дисципліни здобувач набуде таких компетентностей : ЗК 1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК 2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.

Ключові слова: історія; історичний процес; держава; нація; національна культура; видатні діячі історії; історична подія; явище культури.

Очікувані результати навчання:

ПРН 12 Усвідомлює цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України

Матеріали та ресурси: дистанційний курс <http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/course/view.php?id=1608>;

Навчальні посібники:

Шалашна Н.М. (2016) *Дидактичне забезпечення самостійної роботи із навчальної дисципліни «Історія України»*. Слов'янськ: ДДПУ

Шалашна Н.М. та ін. (2018) *Історія України. Курс лекцій. Частина I (від початків національної історії до кінця XIX століття): підручник*. Слов'янськ: ДДПУ.

Шалашна Н.М. та ін. (2018) *Культура Південно-Східної України. Курс лекцій: підручник*. Слов'янськ: ДДПУ.

Шалашна Н.М. (2018) *Історія України. Матеріали до семінарських занять: Навчальний посібник*. Слов'янськ: Донбаський державний педагогічний університет.

Теми

Тема 1. Теоретичні основи вивчення історії та культури України. Інформаційно-семіотична концепція культури.
Тема 2. Найдавніші цивілізації на теренах України. Місце технологій в структурі цивілізації.
Тема 3. Значення України-Русі для формування української державно-політичної та культурної своєрідності.
Тема 4. Литовсько-польський період вітчизняної історії як доба активного суспільно-культурного розвитку. Університетська наука як рушійна сила суспільного прогресу.
Тема 5. Державотворчі й культурні процеси наприкінці XVI – XVII ст. Козацтво як лідер політичного та культурного розвитку України.
Тема 6. Рух Просвітництва в Європі та форми української державності і культури у XVIII ст.
Тема 7. Промисловий переворот та технологічні прориви в контексті суспільних змін наприкінці XVIII – в XIX ст.,

формування модерної української нації.

Тема 8. Розвиток технологій та зміни форм суспільної організації на порозі модерної доби (кінець XIX — початок XX ст.). Модернізм в культурі.

Тема 9. Радянська модернізація України: прориви в техніці та науковому розвитку та трагедія особистості й культури.

Тема 10. Україна в Другій світовій війні (1939 – 1945 рр.): трагедія і героїзм. Роль техніки в сучасних війнах.

Тема 11. Спроби реформування радянського суспільства в другій половині 50 — першій половині 60-х рр. XX ст. Науково-технічна революція, її значення для суспільного й культурного розвитку.

Тема 12. Україна в умовах загострення кризи радянської системи (др. пол. 60-х — пер. пол. 80-х рр. XX ст.). Застій як ціна за інтелектуальну несвободу. Дисидентський рух в Україні.

Тема 13. Суверенізація УРСР та відновлення незалежності України (друга половина 80-х — початок 90-х рр. XX ст.); Відродження національної культури, її нові здобутки в умовах державної незалежності.

Тема 14. Утвердження незалежної України. Революція Гідності. Сучасна українська культура в контексті світового культурного процесу.

Методичні поради для викладачів

«Як навчати?»

В процесі вивчення дисципліни застосовуються наступні методи навчання: словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда); практичний метод (семінарські заняття); наочний метод (метод ілюстрацій); робота з навчально-методичною літературою (конспектування, складання реферату); відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані); самостійна робота (розв'язання завдань).

Методичні поради для здобувачів «Як навчатися?»

Видами роботи здобувачів визначено семінари; колоквіуми; тестування; командні проекти; реферати, есе; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; презентації та виступи на наукових заходах.

Оцінювання

В процесі роботи над дисципліною здійснюється поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів. Формами поточного контролю оцінювання відповідей на семінарських заняттях, оцінювання презентацій, рефератів, тестування. Формою підсумкового

контролю є залік в першому семестрі, екзамен в другому.

Мінімальна кількість балів, що присвоюється здобувачам за поточну діяльність протягом семестру — 60 балів, максимальна — 100 балів.

Оцінювання поточних результатів навчання здобувачів протягом кожного семестру здійснюється за такими критеріями:

лекційні заняття (максимальна кількість балів за одне заняття — 1; максимальна кількість балів в семестрі - 14):

- присутність здобувача на лекції, складання її конспекту та активна участь у процесі інтерактивної лекції.

практичні заняття (максимальна кількість балів за одне заняття - максимальна кількість балів в семестрі - 56):

- повнота і ґрунтовність розкриття питання;

- знання теоретичних основ проблеми, володіння практичними прийомами та методами, необхідними для виконання завдання;

- використання та критичний аналіз різноманітних джерел інформації;

- самостійність та обґрунтованість зроблених висновків.

самостійна робота (максимальна кількість балів за одну тему — 4, максимальна кількість балів в семестрі — 16):

- рівень володіння теоретичними знаннями, необхідними для виконання завдання;

- володіння необхідними навичками критичного аналізу наукової інформації;

- рівень презентації отриманих результатів, логічність і послідовність викладу.

тестування (максимальна кількість балів за один тест — 7, максимальна кількість балів в семестрі — 14):

- правильність відповідей на всі запитання тесту.

Критерії оцінювання підсумкового контролю результатів навчання здобувачів:

60-74 бали: здобувач в цілому на достатньому рівні володіє навчальним матеріалом, логічно й послідовно викладає власну думку на основі засвоєного, але без глибокого всебічного аналізу; здійснює обґрунтування та аргументацію власної точки зору на основі засвоєного, відтворює основний зміст необхідної теоретичної літератури. Допускаються окремі несуттєві неточності та помилки. Володіє та застосовує практичні навички та уміння, передбачені змістом навчальної дисципліни.

75-89 балів: достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано, логічно й послідовно викладає

власну думку на основі критично опрацьованого навчального матеріалу, усвідомлено розкриває зміст теоретичних питань, може самостійно планувати та виконувати практичні завдання, передбачені змістом навчальної дисципліни. Використовує та критично аналізує обов'язкову літературу. При викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

90-100 балів: В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано викладає власну точку зору, повністю самостійно її формулює на основі критичного аналізу опрацьованого матеріалу. Глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань. Може повністю самостійно проектувати, планувати та здійснювати практичну діяльність, передбачену змістом навчальної дисципліни.

Розподіл балів, що присвоюються здобувачам, із розподілом за темами (денна форма навчання):

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота		Тестування	
	min	max	min	max	min	max	min	max
1	0,5	1	2,5	4	2,5	4	4	7
2	0,5	1	2,5	4	2,5	4	4	7
3	0,5	1	2,5	4	2,5	4		
4	0,5	1	2,5	4	2,5	4		
5	0,5	1	2,5	4				
6	0,5	1	2,5	4				
7	0,5	1	2,5	4				
8	0,5	1	2,5	4				
9	0,5	1	2,5	4				
10	0,5	1	2,5	4				
11	0,5	1	2,5	4				
12	0,5	1	2,5	4				
13	0,5	1	2,5	4				
14	0,5	1	2,5	4				
Разом	7	14	35	56	10	16	8	14

Розподіл балів, що присвоюються здобувачам, із розподілом за темами (заочна форма навчання):

Тема	Лекції	Практичні	Самостійна	Тестування
------	--------	-----------	------------	------------

	min	max	min	max	min	max	min	max
1	1	2			2	4	2	6
2			5	7	2	4	2	6
3	1	2			2	4		
4			5	7	2	4		
5	1	2						
6			5	7				
7	1	2						
8			5	7				
9	1	2						
10			5	7				
11	1	2						
12			5	7				
13	1	2	5	7				
14	1	2	5	7				
Разом	8	16	40	56	8	16	4	12

Дедлайном дисципліни вважається останній навчальний тиждень перед екзаменаційною сесією. Перескладання будь-якої з форм навчальної роботи дозволяється протягом всього часу роботи над дисципліною. Перескладання підсумкового екзамену здійснюється згідно розпоряджень керівництва навчального закладу.

Категоричною вимогою є неухильне дотримання принципів академічної доброчесності. Роботи або відповіді із ознаками плагіату не зараховуються.

Відвідування всіх аудиторних занять є обов'язковим.

**Переваги
вивчення
навчальної
дисципліни
«Бонус
вивчення»**

Перевагою даного курсу є увага до особистості в історії, завдяки чому здійснюється успішна самоідентифікація в історичному процесі, а також залучення відомостей із розвитку технологій в кожному історичному періоді.

К. іст. н., доц. Шалашна Н.М

